

พระสรพงษ์ สอนทวี. (2554). สภาพแวดล้อมทางบ้าน วัด โรงเรียน และลักษณะทางจิตที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของสามเณรในกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา.ปริญญา นิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ ฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม :อาจารย์ ดร.สุภาพร ณะชานันท์, ร.ต.อ.หญิง ดร.ปานจักษ์ เหล่ารัตนวรพงษ์.
การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่ออธิบายและทำนายการปรับตัวของสามเณรในกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ด้วย ปัจจัยภายในภายในตัวบุคคล ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน ความเชื่อทางพุทธ และปัจจัยสภาพแวดล้อมทางสังคมภายนอก ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การสนับสนุนทางสังคมจากผู้ปกครองฯ และ ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน

2. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในตัวบุคคล กับปัจจัยสภาพแวดล้อมทางสังคมภายนอก ที่มีผลต่อการปรับตัวของสามเณรในกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

3. เพื่อเปรียบเทียบการปรับตัวของสามเณร ในกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่มีลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังแตกต่างกัน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ สามเณรที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2554 ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 2 ซึ่งมีโรงเรียนในสังกัดทั้งหมด 18 โรงเรียน ใน 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัด ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ระนอง สงขลา กระบี่ และตรัง ที่มีปัจจัยทางชีวสังคมและภูมิหลังแตกต่างกัน ได้แก่ ระดับชั้นการศึกษา สภาพครอบครัวก่อนบวช สภาพการพักอาศัยก่อนบวช การมีพระพี่เลี้ยงดูแล สภาพการพักอาศัย(จำวัด) จำแนกเป็น สามเณรระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 219 รูป ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 115 รูป รวม 334 รูป เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามปัจจัยทางชีวสังคมและภูมิหลัง และแบบวัดตัวแปรต่าง ๆ การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นใช้สถิติพื้นฐาน การวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) และวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two-Way ANOVA) และการทดสอบ t (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน ความเชื่อทางพุทธ และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนฯ ร่วมกันทำนายการปรับตัวของสามเณร ได้ร้อยละ 60.20 โดยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีอิทธิพลต่อการปรับตัวของสามเณรมากที่สุด

2. ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในตัวบุคคล กับ ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางสังคมภายนอก ที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวของสามเณร

3. สามเณรที่ศึกษาในระดับชั้นต่างกัน มีการปรับตัวด้านร่างกาย ด้านบทบาทและหน้าที่ และด้านการพึ่งพาซึ่งกันและกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดย

สามแฉกชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีการปรับตัว ด้านบทบาทและหน้าที่ และ ด้านพึงพาซึ่งกันและกัน สูงกว่า แต่มีการปรับตัวด้านร่างกาย ต่ำกว่า สามแฉกชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

4. สามแฉกที่มีสภาพการพักอาศัยก่อนบวชแตกต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามแฉกที่พักอาศัยอยู่กับบิดาหรือมารดา มีการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์สูงสุด

5. สามแฉกที่มีพระพี่เลี้ยงดูแลกับไม่มีพระพี่เลี้ยงดูแล มีการปรับตัวในด้านรวมและด้านอัตมโนทัศน์ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามแฉกที่มีพระพี่เลี้ยงดูแล มีการปรับตัวในด้านรวมและด้านอัตมโนทัศน์ สูงกว่าสามแฉกที่ไม่มีพระพี่เลี้ยงดูแล

6. สามแฉกที่มีสภาพการพักอาศัย(จำวัด)ต่างกัน มีการปรับตัวในด้านร่างกาย ด้านบทบาทและหน้าที่ และ ด้านการพึ่งพาซึ่งกันและกัน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามแฉกที่ จำวัดอยู่กับเพื่อนสามแฉก มีการปรับตัวในด้านร่างกายสูงสุด และ สามแฉกที่จำวัดอยู่กับ พระผู้ปกครองหรือพระภิกษุ มีการปรับตัวด้านบทบาทและหน้าที่ และ ด้านการพึ่งพาซึ่งกันและกันสูงสุด

Phra Sorapong Sontawee. (2011). *Family temple school environment and psychological characteristics related to the adjustment of the novices at Phrapariyuttidhamma School group, General Education branch*. Master thesis, M.S. (Applied Behavioral Science Research). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University.
Advisor Committee: Dr.Supaporn Thanachanan, Pol.Capt. Dr.Panchack Laoratanavoraphong,

Research objectives

1. To explain and predict the adjustment of the novices at Phrapariyuttidhamma School group, Department of Genral Education from internal and external personal factors
2. To find out the interaction between internal and external variables that affect the adjustment of the novices at Phrapariyuttidhamma School group, General Education branch
3. To compare the adjustment of the novices that have different bio-sociological characteristics and backgrounds

The sampling group consisted of 334 novices selected by cluster random sampling from Muthayom Suksa 1 and Muthayom Suksa 4 novices of Phrapariyuttidhamma School, General Education branch, Group 2 , Academic year 2011, 18 schools under supervision in 7 provinces such as Chumphon, Surat Thani, Nakhon Si Thammarat, Songkhla, Krabi, Trang, and Ranong provinces. Variables used were divided into six independent. Three social environment external factors consisted of : loved and reasoned child – rearing practices from parents, social support from the mentor monks, peer relationship. Three psychological characteristics internal factors consisted of: achievement motivation, future orientation and self control traits , Buddhist belief . The dependent variable was the adjustment of the novices. The tools used in data collection are questionnaires. The data analysis was accomplished by Descriptive Statistics, T-test, Two-way Analysis of Variance and Multiple Regression Analysis. The analysis was done among the whole group and the small groups classified by bio-sociological characteristics and backgrounds.

The research findings can be summarized as follows:

1. Achievement motivation, future orientation and self control traits , Buddhist belief, the loved and reasoned child – rearing practices from parents, social support from the mentor monks, peer relationship were able to predict the novices' adjustment at the percentage of 60.20 , with statistically significant at .05 level

2. An interaction was not ascertained between achievement motivation and the loved and reasoned child – rearing practices from parents on the adjustment of the novices

3. There was significant difference in the adjustment of the novices that had different level of education. It was found that the novices who study in high level of education showed higher the role function adjustment and interdependence relations with friends adjustment but showed lower physiological adjustment than those with low level of education

4. The novices with difference pre-ordained living conditions showed statistically significant at .05 level in their adjustment. It was found that the novices who lived with father or mother showed highest self concept adjustment.

5. The novices with difference in their mentor monks showed statistically significant at .05 level in their physiological adjustment, role function adjustment, interdependence relations with friends adjustment. It was found that the novices who had mentor monks showed higher the overall adjustment and self concept adjustment than those who had no mentor monks

6. The novices with difference in their living conditions (sleep-temple) showed statistically significant at .05 level in their physiological adjustment, role function adjustment, interdependence relations with friends adjustment . It was found that the novices who lived with friends showed highest physiological adjustment but the novices who lived with mentor monks showed highest role function adjustment and interdependence relations with friends adjustment.